ΟΜΙΛΩΝ ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΩΣ ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΕΙΣΗΛΘΕΝ ΕΙΣ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΗΝ ΦΑΣΙΝ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΕΔΗΛΩΣΕΝ Ο ΔΙΟΙΚ. ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ κ. ΖΟΛΩΤΑΣ

Αὔξησις βιομηχανικῆς παραγωγῆς 10 ο)ο, δημοσίων ἐπενδύσεων 11,4ο)ο καὶ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος 4,8 ο)ο

ΑΘΗΝΑΙ. Τὴν 28ην Ἀπριλίου ἐγένετο ἡ ἐτησία τακτικὴ Γενικὴ Συνέλευσις τῶν μετόχων τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, πρὸς τὴν ὁποίαν ἀνέγνωσε τὴν Ἔκθεσίν του ἐπὶ τῶν πεπραγμένων κατὰ τὸ 1960 ὁ Διοικητὴς τοῦ Ἱδρύματος. Ὁ κ. Ζολώτας ἀνεφέρθη εἰς τὴν ἀναπτυχθεῖσαν, ἐντὸς τῶν πλαισίων τῆς διεθνοῦς οἰκονομικῆς ἀξελίξεως, δραστηριότητα τῆς ἑλληνικῆς οἰκονομίας κατὰ τὸ 1960, ἀκολούθως δὲ προέβη εἰς ἀνάλυσιν τῆς διαγραφομένης προοπτικῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως εἰς τὸ ἄμεσον καὶ τὸ προσεχὲς μέλλον, ὑπογραμμίσας τὴν ἀνάγκην κινητοποιήσεως εἰς τὴν εὐρυτέραν δυναμικὴν ἔκτασιν τῆς κεφαλαιαγορᾶς διὰ τὴν κάλυψιν τῶν εἰς μακροπρόθεσμα κεφάλαια ἀναγομένων τῶν ἐπιχειρήσεων, κατόπιν, τῆς συνδέσεως τῆς Ἑλλάδος μὲ τὴν Κοινὴν Ἀγοράν. Ὁ κ. Ζολώτας προέβη τέλος εἰς παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν προβλημάτων νομισματικῆς καὶ πιστωτικῆς πολιτικῆς καὶ ἐπὶ τῆς ἀνακατανομῆς τῆς ἀποταμιεύσεως, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν ἀναλημψιν εὐρυτέρων πρωτοβουλιῶν πρὸς ἐπέκτασιν καὶ ἐκσυγχρονισμὸν ὑφισταμένων ἐπιχειρήσεων καὶ ἐνίσχυσιν τῆς ἱδρύσεως νέων παραγωγικῶν κλάδων.

Ὁ διοικητὴς τῆς Τραπέζης Ἑλλάδος κ. Ζολώτας προέβη ἐν ἀρχῇ εἰς ἔκθεσιν τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς χρήσεως 1960 ἐπὶ τῶν ἐργασιῶν τῆς Τραπέζης. Τὸ σύνολον τῶν ἀκαθαρίστων ὠφελειῶν ἀνῆλθεν εἰς 523.372.755 δραχμῶν. Αἱ δαπάναι λειτουργίας τῆς Τραπέζης περιλαμβανομένων καὶ τῶν ἀποσβέσεων καὶ εἰσφορῶν εἰς Ἀσφαλιστικὰ Ταμεῖα, ἀνῆλθον εἰς 434.252.340 δραχ. Προέκυψαν συνεπῶς καθαρὰ κέρδη τῆς χρήσεως ἐκ δραχμῶν 89.120.415.

Περαιτέρω ὁ κ. Διοικητὴς ἀνέφερε ὅτι κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἐπεξετάθη ἡ ὀργάνωσις τῶν ὑποκαταστημάτων τῆς Τραπέζης βάσει τῶν νεωτέρων μεθόδων εἰς Πάτρας, Καλαμάταν, Ἰωάννινα, Καβάλαν, Ἡράκλειον, Βόλον, Κέρκυραν, Μυτιλήνην, Χανιὰ καὶ Ρόδον.

ΓΕΝΙΚΑΙ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

Κατὰ τὰ δύο τελευταῖα ἔτη ἐσημειώθη σημαντικὴ αὔξησις τῶν Δημοσίων ἐπενδύσεων καὶ τῶν ἀδήλων συναλλαγματικῶν εἰσπράξεων (ἐμβασμάτων ναυτιλιακῶν καὶ μεταναστευτικῶν καὶ ἐσόδων τουρισμοῦ). Εἰδικώτερον κατὰ τὸ 1960 οἱ παράγοντες οὗτοι συνετέλεσαν εἰς αὔξησιν τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος. Τὸ ποσοστὸν ταύτης εἰς σταθερὰς τιμάς, βάσει προσωρινῶν στοιχείων τοῦ ὑπουργείου Συντονισμοῦ ἀνῆλθεν εἰς 4,8%, ἤτοι ὑπῆρξεν αἰσθητῶς ἀνώτερον τῶν ἀντιστοίχων ποσοστῶν τῶν δύο προηγουμένων ἐτῶν, παρὰ τὴν κάμψιν τοῦ εἰσοδήματος ἐπὶ τῶν ἀγροτικῶν δραστηριοτήτων.

Ἡ μείωσις τοῦ ἀγροτικοῦ προϊόντος ἐντὸς τοῦ 1960 προῆλθεν ἰδίως ἐκ τῶν οὐσιωδῶς ἠλαττωμένων ἐσοδειῶν ἐλαίου, καπνοῦ καὶ σουλτανίνας. Ἀντιθέτως ἐσημειώθη περαιτέρω αὔξησις τοῦ προϊόντος τῆς κτηνοτροφίας. Ἡ αὔξησις τοῦ προϊόντος βιομηχανικῆς παραγωγῆς ἦτο κατὰ 10% ἀνωτέρα ἐκείνης τοῦ 1959, ἐσημειώθη δὲ ἰδιαιτέρως εἰς τὴν κλωστοϋφαντουργίαν, τὰς χημικὰς βιομηχανίας καὶ τὴν μεταλλουργίαν.

Κατὰ τὸ τρέχον ἔτος τὸ ἐθνικὸν εἰσόδημα καθ' ὅλας τὰς ἐνδείξεις θὰ διαμορφωθῇ εἰς ἐπίπεδον ὑψηλότερον ἐκείνου 1960.

Αἱ δημόσιαι ἐπενδύσεις (εἰς τὰς ὁποίας δὲν περιλαμβάνονται αἱ ἐπενδύσεις τῶν Δημοσίων ἐπιχειρήσεων) ὑπολογιζόμεναι εἰς σταθερὰς τιμὰς τὸ 1954, ἀπὸ 2.275 ἑκατ. δραχμῶν τὸ 1955 καὶ 2879 ἑκ.δραχμῶν τὸ 1957 ἀνῆλθον εἰς 4.077 ἑκατ. τὸ 1959 καὶ 5.100 ἑκ. τὸ 1960. Αἱ μεγαλύτεραι αὐξήσεις ἐσημειώθησαν εἰς τοὺς τομεῖς τῶν ἐγγειοβελτιωτικῶν ἔργων, τῆς ὁδοποιΐας, τῆς ἐνεργείας καὶ τοῦ Τουρισμοῦ. Αἱ ἰδιωτικαὶ ἐπενδύσεις μὴ συμπεριλαμβανομένων τῶν πλοίων, ηὐξήθησαν κατὰ τὸ 1960 κατὰ 11,4%.

Μὲ τὴν συντελεσθεῖσαν κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη πρόοδον, εἶναι δυνατὸν νὰ λεχθῇ ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ οἰκονομία εἰσῆλθεν εἰς μεταβατικὴν φάσιν, εἰς ἀνώτερα ἐπίπεδα ἀναπτύξεως μὲ προοπτικὴν συνεχοῦς βελτιώσεως τοῦ διοτικοῦ ἐπιπέδου. Ἡ φάσις ὅμως αὕτη συνδέεται μὲ εἰδικὰς δυσχερείας καὶ προβλήματα καὶ διὰ τοῦτο εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐπιτευχθῇ οὐσιωδῶς μεγαλυτέρα κινητοποίησις καὶ νὰ λάβουν χώραν ὡρισμέναι ἀναπροσαρμογαὶ μεθόδων προγραμματισμοῦ.

ΣΥΝΔΕΣΙΣ ΜΕ ΤΗΝ ΕΚΑ

Ἡ σύνδεσις τῆς Ἑλλάδος μὲ τὴν Εὐρωπαϊκὴν Οἰκονομικὴν Κοινότητα (Ε.Ο.Κ.) καθιστᾶ ἔτι ἐπιτακτικωτέραν τὴν γενικὴν προσπάθειαν ἀναδιοργανώσεως καὶ κινητοποιήσεως διὰ τὴν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν τῆς χώρας. Ἐπιβάλλεται ἡ κατὰ ἀπόλυτον προτεραιότητα ἐνίσχυσις καὶ προώθησις τῆς παραγωγῆς εἰδῶν ἐξαγωγίμων ὑπὸ συνθήκας ἐντελῶς ἀνταγωνιστικάς. Ἐπιβάλλεται νὰ καταβληθοῦν ἔντονοι προσπάθειαι πρὸς τὰς δύο κατωτέρω κατευθύνσεις:

1) Διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς παραγωγῆς ἐξαγωγίμων γεωργικῶν, βιομηχανικῶν καὶ βιοτεχνικῶν προϊόντων. Πρὸς τοῦτο ἐπιβάλλεται νὰ συγκεντρωθῶμεν εἰς μικρότερον ἀριθμὸν προϊόντων, διὰ τὰ ὁποῖα ὅμως νὰ ἐξασφαλίσωμεν συνθήκας προσφορᾶς διεθνῶς ἀνταγωνιστικάς. Ἐὰν θέλωμεν νὰ ἐξασφαλίσωμεν τὰ ἀγαθὰ τοῦ συγχρόνου ὑλικοῦ πολιτισμοῦ, πρέπει νὰ εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ ἐξάγωμεν εἰς ποσότητας καὶ τιμὰς ἀνταγωνιστικάς.

2) Διὰ νὰ κερδίσωμεν χρόνον καὶ νὰ ἐπιτύχωμεν ταχέως τὴν μεταφορὰν καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα τῶν συγχρόνων τεχνολογικῶν μεθόδων, ἐνδείκνυται νὰ διαμορφωθοῦν τὸ ταχύτερον ἐπιχειρηματικαὶ μονάδες ἐκσυγχρονισμέναι εἰς τὸ ἐσωτερικὸν καὶ νὰ ἐπιτευχθῇ ἡ συνεργασία μὲ ξένας ὁμοειδεῖς ἐπιχειρήσεις.

ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΑ

Μεταξὺ τοῦ τέλους 1959 καὶ τέλους 1960 ἡ μὲν κυκλοφορία τραπεζογραμματίων ηὐξήθη κατὰ 1.583 ἑκατ. δραχμῶν ἢ 17,6% τὸ δὲ σύνολον τῶν μέσων πληρωμῆς (εἰς τὸ ὁποῖον περιλαμβάνονται ἐπὶ πλέον τὰ κέρματα καὶ αἱ καταθέσεις ὄψεως) κατὰ 2.477 ἑκατ. ἢ 19% ἔναντι ἀντιστοίχου αὐξήσεως κατὰ 1.165 ἑκατ. ἢ 14,9% καὶ 1822 ἑκατ. ἢ 16,2% ἐντὸς τοῦ 1959.

Τὸ κύριον χαρακτηριστικὸν τῶν ἐξελίξεων τοῦ 1960 εἶναι αἱ ἄκρως ἀντίθετοι πρὸς τὸ 1959 νομισματικαὶ ἐπιδράσεις τοῦ ἰδιωτικοῦ τομέως τῆς οἰκονομίας ὁ ὁποῖος ἤσκησεν ἐντὸς τοῦ 1960 αὐξητικὴν ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς προσφορᾶς χρήματος κατὰ 1059 ἑκατ. δραχμῶν ἔναντι μειωτικῆς τοιαύτης 922 ἑκ. ἐντὸς τοῦ 1959.

Αἱ ἐν λόγῳ ἐξελίξεις εἰς τὸν ἰδιωτικὸν τομέα ὀφείλονται ἀφ' ἑνὸς μὲν εἰς τὴν οὐσιωδῶς μεγαλυτέραν κατὰ τὸ 1960 διεύρυνσιν τῆς πιστοδοτήσεως τῆς οἰκονομίας, ἀφ' ἑτέρου δὲ εἰς τὴν σημειωθεῖσαν μικροτέραν αὔξησιν τῶν ἰδιωτικῶν καταθέσεων.

ΜΕΤΑΒΟΛΑΙ ΕΙΣ ΤΑΣ ΤΙΜΑΣ

Τὸ ἐπίπεδον τῶν τιμῶν ὑπέστη κατὰ τὸ τελευταῖον τρίμηνον τοῦ 1960 τοὺς ἀντικτύπους τῶν διακυμάνσεων τῆς παραγωγῆς ὡρισμένων ἀγροτικῶν προϊόντων. Ἡ αὔξησις τοῦ δείκτου τιμῶν χονδρικῆς πωλήσεως τῆς περιοχῆς Ἀθηνῶν — Πειραιῶς μεταξὺ Δεκεμβρίου 1959 καὶ Δεκεμβρίου 1960 ἀνῆλθεν εἰς 6,1% ἐνῶ μεταξὺ μὲν Δεκεμβρίου 1959 καὶ Δεκεμβρίου 1958 εἶχε σημειωθῇ αὔξησις κατὰ 1,3%, μεταξὺ δὲ Δεκεμβρίου 1958 καὶ Δεκεμβρίου 1957 μείωσις κατὰ 1,3%. Ἡ αὔξησις αὕτη τοῦ τιμαριθμοῦ χονδρικῆς πωλήσεως κατὰ τὸ 1960 εἶναι ἡ μεγαλυτέρα ἀπὸ τοῦ ἔτους 1956. Ἐξ ἄλλου ὁ δείκτης τιμῶν καταναλωτοῦ τῆς Ἐθνικῆς Στατιστικῆς Ὑπηρεσίας ἐσημείωσεν αὔξησιν μεταξὺ Δεκεμβρίου 1959 καὶ Δεκεμβρίου 1960 κατὰ 3,4%.

Λόγῳ τοῦ ὅτι αἱ κυριώτεραι ἐκ τῶν ἀνατιμήσεων ἐξεδηλώθησαν κατὰ τοὺς τελευταίους μῆνας τοῦ ἔτους ἡ αὔξησις τῶν μέσων ἐτησίων ἐπιπέδων τιμῶν 1960 εἶναι οὐσιωδῶς μικροτέρα. Ὅσον ἀφορᾷ μόνον τὸν τιμάριθμον χονδρικῆς πωλήσεως, τὸ μέσον ἐτήσιον ἐπίπεδον κατὰ τὸ 1960 ὑπερέβη κατὰ 2,3% τὸ ἀντίστοιχον ἐπίπεδον τοῦ 1959 (ἡ ἀντίστοιχος μεταβολὴ κατὰ μὲν τὸ ἔτος 1959 ἦτο ὕψωσις κατὰ 1,6% κατὰ δὲ τὸ ἔτος 1958 κάμψις κατὰ 2,4%) ὅσον ἀφορᾷ δὲ τὸν δείκτην τιμῶν καταναλωτοῦ ἡ αὔξησις τοῦ μέσου ἐτησίου ἐπιπέδου τοῦ 1960 ἐν συγκρίσει πρὸς ἐκεῖνο τοῦ 1959 ἀνῆλθεν εἰς 1,6% μόνον. Αἱ διαφοραὶ ὀφείλονται ἐν μέρει εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ δείκτης τιμῶν χονδρικῆς πωλήσεως καλύπτει μόνον τὰς ἀγορὰς Ἀθηνῶν-Πειραιῶς ἐνῶ ὁ δείκτης τιμῶν καταναλωτοῦ καλύπτει ἅπαντα τὰ ἀστικὰ κέντρα τῆς χώρας. Αἱ ἰσχυρότεραι αὐξητικαὶ ἐπιδράσεις εἰς τὸν τιμάριθμον προῆλθον ἐκ τῆς ἀνατιμήσεως τοῦ ἐλαιολάδου, τῶν γεωμήλων, τῆς ὀρύζης καὶ τῶν γαλακτοκομικῶν προϊόντων συνεπείᾳ τῆς οὐσιωδῶς μειωμένης παραγωγῆς κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἰσχῦον καθεστὼς εἰσαγωγῆς τῶν προϊόντων αὐτῶν. Ἐιδικώτερον ὅσον ἀφορᾷ τὰ γαλακτοκομικὰ προϊόντα, ἡ ἄνοδος τῶν τιμῶν δὲν ἦτο ἄσχετος πρὸς τὴν ἄρσιν τῶν διατιμήσεων ἡ ὁποία ἐκρίθη σκόπιμος διὰ τὴν προώθησιν τῆς βελτιώσεως τῆς ποιότητος τῶν προϊόντων τούτων. Πάντως κατόπιν τῶν διενεργηθεισῶν ὑπὸ τοῦ κράτους εἰσαγωγῶν ἐλαίου καὶ ὀρύζης αἱ τιμαὶ τῶν δύο τούτων εἰδῶν ἐκάμφθησαν ἀπὸ τοῦ Δεκεμβρίου τοῦ παρελθόντος ἔτους, παρέμειναν δὲ περίπου σταθεραὶ εἰς τὰ χαμηλότερα ταῦτα ἐπίπεδα κατὰ τοὺς τρεῖς πρώτους μῆνας τοῦ 1961.

Ἡ ὕψωσις τῶν τιμῶν τῶν ὡς ἄνω βασικῶν εἰδῶν διατροφῆς συνέβαλε κατὰ 86% εἰς τὴν μεταξὺ τῶν Δεκεμβρίων 1959 καὶ 1960 ἄνοδον τοῦ τιμαριθμοῦ χονδρικῆς πωλήσεως καὶ κατὰ 37% εἰς τὴν ἀντίστοιχον ἄνοδον καταναλωτοῦ. Ἡ ὕψωσις τῆς τιμῆς τοῦ ἐλαιολάδου εἰδικώτερον καλύπτει τὸ 31% τῆς αὐξήσεως τοῦ τιμαριθμοῦ χονδρικῆς πωλήσεως καὶ τὸ 10% τοῦ δείκτου τιμῶν καταναλωτοῦ. Αὐξητικῶς ἐπίσης, ἀλλὰ εἰς μικρὸν βαθμὸν ἐπέδρασεν ἐπὶ τοῦ τιμαριθμοῦ χονδρικῆς πωλήσεως ἐλαφρὰ περαιτέρω ἄνοδος (11,6%) τῶν τιμῶν εἰσαγομένων εἰδῶν, ἐπίσης δὲ ἐπὶ τοῦ δείκτου τιμῶν καταναλωτοῦ ἡ διὰ τὰς ἀγροτικὰς ἀσφαλίσεις ἐπιβληθεῖσα αὔξησις τῆς φορολογίας ὡρισμένων εἰδῶν, ὡς ὁ καφές, τὸ κακάο, ὁ ζύθος καὶ τὰ σιγαρέττα. Αἱ ὑψώσεις τῶν ἑλληνικῶν τιμαριθμων κατὰ τὸ 1960 κατόπιν τῶν ὡς ἄνω ἐντόνων ἀνατιμητικῶν ἐπιδράσεων κατὰ τοὺς τελευταίους μῆνας τοῦ ἔτους συγκρίνονται ὡς ἀκολούθως πρὸς τὰς ἀντιστοίχους μεταβολὰς εἰς ἄλλας Εὐρωπαϊκὰς χώρας. Ὅσον ἀφορᾷ τὸν τιμάριθμον χονδρικῆς πωλήσεως, ἔναντι αὐξήσεως τοῦ ἑλληνικοῦ τιμαριθμου κατὰ 6,1% μεταξὺ Δεκεμβρίου 1959 καὶ Δεκεμβρίου 1960, αἱ ἀντίστοιχοι αὐξήσεις ἦσαν: Εἰς τὴν Φινλανδίαν 3,2%, εἰς τὴν Σουηδίαν 1,8%, εἰς τὴν Γαλλίαν 1,5% καὶ εἰς τὴν Δυτικὴν Γερμανίαν 0,9%.

Ὅσον ἀφορᾷ τὰς τιμὰς καταναλωτοῦ, ἔναντι αὐξήσεως κατὰ 3,4% ἐν Ἑλλάδι, ἡ αὔξησις ἀνῆλθεν εἰς τὴν Γαλλίαν εἰς 3,8%, εἰς τὴν Σουηδίαν 3,3%, εἰς τὴν Φινλανδίαν 3%, εἰς τὸ Ἡνωμένον Βασίλειον 1,7% καὶ εἰς τὴν Ἰταλίαν 0,9%. Πρέπει ὅμως νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι εἰς τὰς περισσοτέρας ἐκ τῶν Εὐρωπαϊκῶν χωρῶν καὶ δὴ εἰς τὰς μεγαλυτέρας ἐξ αὐτῶν αἱ σημειωθεῖσαι ὑψώσεις τοῦ ἐπιπέδου τῶν τιμῶν, ἐκδηλωθεῖσαι ἰδίαι πρὸς τὸ τέλος τοῦ ἔτους ὑπὸ συνθήκας ταχείας αὐξήσεως τοῦ εἰσοδήματος καὶ τῆς ζητήσεως, ἀντανακλοῦν γενικωτέρας πληθωρικὰς πιέσεις καὶ ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τῆς ζητήσεως καὶ ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τοῦ κόστους. Ἀντιθέτως εἰς τὴν Ἑλλάδα αἱ αὐξήσεις ὀφείλονται κατὰ κύριον λόγον εἰς συμπτωματικὰ αἴτια τῶν ὁποίων ἡ ἐπίδρασις δέον νὰ ἀναμένεται ὅτι θὰ εἶναι χρονικῶς μᾶλλον περιωρισμένη.

Δικαιολογεῖται ἑπομένως τὸ συμπέρασμα ὅτι ἡ ἄνοδος τῶν ἑλληνικῶν τιμαρίθμων κατὰ τὸ 1960 καίτοι αἰσθητὴ δὲν ἀποτελεῖ μεταστροφὴν τῆς ἀπὸ τῶν μέσων τοῦ 1956 τάσεως σταθεροποιήσεως τοῦ ἐπιπέδου τῶν τιμῶν. Εἶναι οὐσιῶδες ὅμως νὰ παρατηρηθῇ ὅτι εἶναι ἀνάγκη νὰ προλαμβάνωνται ἐξελίξεις ὡς αἱ σημειωθεῖσαι κατὰ τοὺς τελευταίους μῆνας τοῦ παρελθόντος ἔτους οὕτως ὥστε νὰ ἀποφεύγωνται αἱ γενικώτεραι δυσμενεῖς συνέπειαι αὐτῶν. Τοῦτο ἔχει ὅλως ἰδιαιτέραν σημασίαν εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὅπου ἡ μακρὰ περίοδος ἐνιτόνου πληθωρισμοῦ ἔχει καταστήσει τὸν πληθυσμὸν ἰδιαιτέρως εὐαίσθητον εἰς ἀ-

ΣΥΝΕΧΕΙΑ εἰς τὴν 4ην σελίδα

Ἐν ὄψει τῆς ἀποξηράνσεως Λιμνοθαλάσσης Μεσολογγίου

ΟΙ ΟΛΛΑΝΔΟΙ ΑΠΟΞΗΡΑΙΝΟΥΝ ΤΗΝ ΘΑΛΑΣΣΑ ΚΕΡΔΙΖΟΝΤΑΣ ΝΕΑ ΕΔΑΦΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΥΗΜΕΡΙΑΝ ΤΩΝ

ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ ΔΙΑ ΤΟ ΓΙΓΑΝΤΙΑΙΟΝ ΕΡΓΟΝ, ΤΟΥ κ. Κ. Δ. ΣΚΟΥΡΑ ΔΙΠΛΩΜΑΤ. ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ

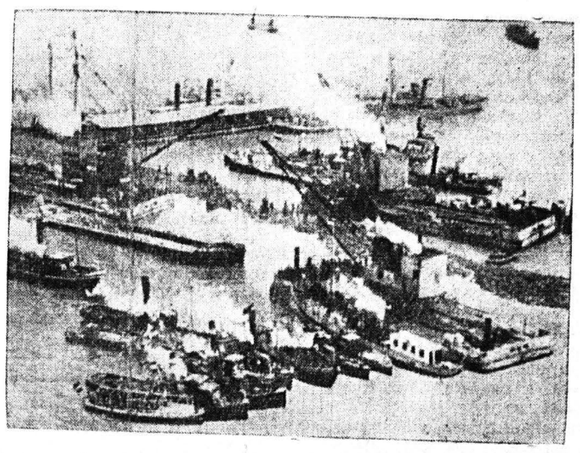

Μία ἱστορικὴ στιγμὴ διὰ τὴν Ὁλλανδίαν. Εἶναι ἡ στιγμὴ κατὰ τὴν ὁποίαν ἔκλεισε τὸ ἀνάχωμα τῆς Ζουϊντερζέε τὴν 28 Μαΐου 1932.

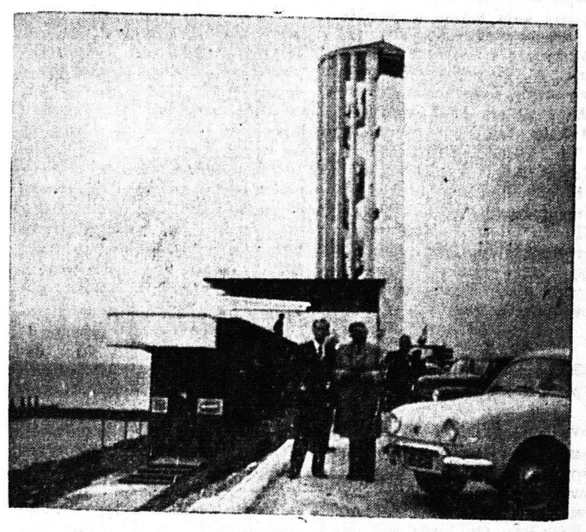

Εἰς τὴν εἰκόνα, τὸ μνημεῖον ὅπερ ἀνηγέρθη εἰς τὸ σημεῖον ὅπου ἔκλεισε τὸ ἀνάχωμα τῆς Ζουϊντερζέε.

Τὸ περίφημο σχέδιο τοῦ Λέλυ ὅπως ἡ ἐπιτυχία τῆς σταδιακῆς ἐφαρμογῆς του τὸ ἀπέδειξε, προέβλεπε δύο κύρια ἔργα.

1) Τὸ κλείσιμο τῆς Ζουϊντερζέε μὲ ἕνα ἀνάχωμα ποὺ θὰ ἄρχιζε ἀπὸ τὴν βόρεια ἀκτὴ τῆς Ὁλλανδίας καὶ ποὺ ἀκουμπώντας στὴ νῆσο τοῦ Βλιρινγκερ θάφθανε εἰς τὴν ἀκτὴν τῆς Φρίζ καὶ 2) τὴν ἀποξήρανσι πέντε πεδιάδων τῆς λίμνης Ὕσσελ ποὺ θὰ σχηματίζονταν ἀπὸ τὸ κλείσιμο τῆς Ζουϊντερζέε καὶ ποὺ ἡ τροφοδότησις της γίνεταιἀπὸ τὸν Ὕσσελσημαν τικὸ παραπόταμο τοῦ Ρήνου, δηλαδὴ α) τῆς πεδιάδος τῆς Βιριγκερμέερ ἐπιφανείας 20.000 ἑκταρίων, β) τῆς βορειοανατολικῆς πεδιάδος ἐπιφανείας 48.000 ἑκταρίων, γ) τῆς πεδιάδος τῆς Ἀνατολικῆς Φλέβολαντ ἐπιφανείας 54.000 ἑκταρίων, δ) τῆς πεδιάδος τῆς Μαρκερβάρντ ἐπιφανείας 60.000 ἑκταρίων, ε) τῆς μεσημβρινῆς πεδιάδος τῆς Φλέβολαντ ἐπιφανείας 40.000 ἑκταρίων, δηλαδὴ συνολικῆς ἐπιφανείας 225.000 ἑκταρίων ἢ 2.250.000 βασιλ. στρεμμάτων.

Μετὰ ἀπὸ τὴν ὁλοκληρωτικὴν ἐκτέλεσιν ὅλου τοῦ ἔργου, θὰ ἀπόμενεν εἰς τὴν λίμνην τοῦ Ὕσσελ μιὰ ἐπιφάνεια 120.000 περίπου ἑκταρίων ποὺ δὲν θὰ ἀπεξηραίνετο, γιατί, ἐκτὸς ἄλλων λόγων καὶ ἡ ὑδραυλικὴ οἰκονομία τῆς χώρας ἐπιβάλλει τὴν παρουσία μιᾶς μεγάλης δεξαμενῆς μὲ γλυκὸ νερὸ ποὺ ὁ ρόλος της εἶναι πολὺ σημαντικὸς στὴν περίοδον τῆς ξηρασίας, γιὰ τὸ πότισμα τῶν νέων πεδιάδων. Ἐκτὸς δμως αὐτοῦ καὶ ἡ ἀντιμετώπισις τοῦ ἁλατούχου νεροῦ, ποὺ εἰσχωρεῖ ἀπὸ τὴν θάλασσα τόσο ἀπὸ τοὺς παραποτάμους ποὺ εἶναι ἀνοικτοὶ στὴ περιοχὴ τῶν ἐκβολῶν των, (δέλτα) ὅσο καὶ ἀπὸ τὰ μεγάλα θαλάσια φράγματα ποὺ βρίσκονται στὸ Ὑίμιντεν, ἐκεῖ ποὺ ἀρχίζει τὸ κύριο κανάλι τοῦ Ἀμστερντάμ, κάνοντας πολὺ ἁλατοῦχο τὸ ὑπέδαφος σὲ πολλὰ μέρη.

Τὸ φαινόμενο αὐτὸ σταμάτησε χάρις στὸ ἀνάχωμα τοῦ κλεισίματος. Ἡ δὲ δημιουργία τῆς λίμνης τοῦ Ὕσσελ μὲ αὐτὸ τὸ ἀνάχωμα προσέφερε καὶ ἄλλες ὑπηρεσίες, τόσο ἐλαφρύνοντας τοὺς τύπους τῶν ἀναχωμάτων τῶν νέων πεδιάδων ὅσο καὶ καθιστῶντας περιττὴ τὴν συντήρησι τῶν παλαιῶν ἀναχωμάτων, ἀλλὰ τὸ κυριώτερο ἀγαθὸ εἶναι, ὅτι οἱ πίσω τῶν ἀναχωμάτων περιοχές, δὲν ἀπειλοῦνται πιὰ ἀπὸ πλυμμῆρες, ὅπως στὰ παλαιότερα χρόνια.

ΤΟ ΑΝΑΧΩΜΑ ΤΟΥ ΚΛΕΙΣΙΜΑΤΟΣ

Τὴν 1ην Μαΐου 1919 ἄρχισαν τὰ προπαρασκευαστικὰ ἔργα ἀπὸ τὴν εἰδικῶς ἱδρυθεῖσαν ὑπηρεσίαν καὶ τὸ 1923 ἄρχισε τὸ κλείσιμο τοῦ Ἀμστελντίπ, ποὺ ἦταν ἕνας βαθὺς πορθμὸς ποὺ χώριζε τὸ νησὶ τοῦ Βλιρινγκεν ἀπὸ τὴν ἐπαρχία τῆς βόρειας Ὁλλανδίας καὶ ἔτσι τελειώνοντας, τὸ 1925 ἔπαψε, τὸ Βίριγκεν νὰ εἶναι νησί. Ἀλλὰ τὸ κυριώτερο καὶ δυσκολώτερο ἔργο ἦταν, ἐκεῖνο τὸ ἀνάχωμα ποὺ θὰ γινόταν δυτικὰ τοῦ Βίριγκεν σὲ μάκρος 30 χιλιομέτρων μέχρι τῆς ἀκτῆς τῆς Φρίζ καὶ ποὺ θἄπρεπε νὰ εἶναι πλατὺ καὶ ἰσχυρὸ μὲ τρία θαλάσσια φράγματα ναυσιπλοΐας καὶ 25 βάνιες γιὰ τὴν ροὴ τῶν νερῶν. Ὅλο τὸ ἔργο θὰ γιόταν μέσα στὴ θάλασσα.

Τὸ ἔργο αὐτὸ ἄρχισε ταὐτόχρονα σὲ 6 διαφορετικὰ σημεῖα μὲ ἕνα ὁλόκληρο στόλο εἰδικῶν πλοίων καὶ πλωτῶν εἰδικῶν μηχανημάτων τὸ 1927. Ὡς ὑλικὰ κατασκευῆς χρησιμοποιήθηκαν, συμπαγὴς ἄργιλλος, ποὺ βρέθηκε σὲ μεγάλες ποσότητες στὸ βυθὸ τῆς Ζουϊντερζέε, σκληρὴ ἄργιλος καὶ ἀνθεκτικὴ ἀνακατωμένη μὲ ψηφίδες καὶ ἄμμος στὰ διάκενα. Βέβαια οἱ πολλὲς τεχνικὲς λεπτομέρειες δὲν εἶναι σκοπός μου, γιαὐτὸ περιορίζομαι στὴν ἁπλὴ περιγραφὴ τοῦ ἔργου καὶ τῶν δυσκολιῶν ποὺ ἀντιμετώπισαν οἱ Ὁλλανδοί, γιὰ νὰ μεγαλώσουν τὴ γῆ τους. Κατὰ τὴν κατασκευὴ πολλὰ προβλήματα δημιουργήθηκαν, τόσο γιατὶ ἡ θάλασσα δέν εἶχε παντοῦ τὸ ἴδιο βάθος ὅσο καὶ γιατὶ προχωρῶντας τὸ ἀνάχωμα, ἔπρεπε νὰ ὑπερπηδήση κανάλια μεγάλου βάθους, ἀλλὰ καὶ τὰ παλιρροιακὰ ρεύματα, δημιούργησαν ἐξαιρετικὲς δυσκολίες, γιατὶ ὅσο κλείνανε τὰ ἀνοίγματα, ἔπρεπε ἡ ἴδια ποσότης νεροῦ νὰ περάση ἀπὸ μικρότερες διατομὲς μὲ συνέπεια νὰ μεγαλώνη ἡταχύτης τῶν ρευμάτων μὲ προφανὴ κίνδυνοκαταστροφῆς τῶν σωμάτων τοῦ ἀναχώματος. Ἤλθε, μάλιστα, στιγμὴ καὶ εἰδικὰ τότε ποὺ κλείνοναν τὸ πρὸ τελευταῖο κανάλι νὰ ἀντιμετωπισθῇ μιὰ πλήρης καταστροφὴ ὅλου τοῦ ἔργου.

Τόση ἦταν ἡ ὁρμὴ τοῦ ρεύματος ὥστε παρέσυρε τὰ χρησιμοποιούμενα ὑλικὰ καὶ ὑπέσκαψε στὴν ἐξωτερικὴ πλευρὰ τοῦ ἀναχώματος ἕνα βαθὺ αὐλάκι, ποὺ μέσα σὲ λίγα λεπτὰ ἔφθασε σὲ βάθος 28 μ. δημιουργῶντας ἔτσι τὸν κίνδυνο νὰ ἀνατραποῦν, μέσα σ' αὐτὸ τὸ βάραθρο, τὸ σύνολο τῶν προστατευτικῶν ἔργων. Ἂν γινότανε κάτι τέτοιο, τότε ὁ ἄνθρωπος καὶ ἡ τεχνική του ἔχαναν ὁριστικὰ τὴ μάχη. Αὐτὸ τὸ ἐπεισόδιον εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ ἀγωνιωδέστερα κεφάλαια τῆς Ἱστορίας αὐτοῦ τοῦ ἀναχώματος,γιατί, ἀνκαὶ δὲ ὑπῆρχε ἀρκετὸχρόνος γιατὴνἐπιτυχῆ ἀντιμετώπισιν τοῦ κινδύνου, ἐπὶ πλέον ἔφθανε καὶ μιὰ σφοδρὴ θύελλα, ποὺ εἶχε ἀρχίση νὰ προσάλλη τὸ γειτονικὸ Φλέσινγκε.

Ὅλοι οἱ κίνδυνοι ὅμως τελικὰ ἀντιμετωπίσθηκαν μὲ τὴ μετάθεσιν τῶν ἔργων τοῦ κλεισίματος κατὰ 10 μ. πρὸς τὴν ἐσωτερικὴ πλευρὰ τοῦ ἀναχώματος καὶ ἔτσι πέτυχαν νὰ ἀνακουφίσουν ἐλαφρῶς τὰ προστατευτικὰ τοῦ ἔργα γιατὶ τὰ ριχνόμενα πλέον, ὑλικὰ δὲν παρασύρονταν ἀμέσως ἀπὸ τὸ ρεῦμα.

Μετὰ ἀπὸ πολλῶν ὡρῶν ὑπεράνθρωπες προσπάθειες ἡ μάχη τελικὰ κερδίθηκε καὶ ἔτσι τὸ προτελευταῖο ἀνοιγμα ἔκλεισε.

Ἀπόμενε τώρα νὰ δοθῇ καὶ ἡ μάχη γιὰ τὸ κλείσιμο τοῦ τελευταίου ἀνοίγματος, ποὺ προβλέπονταν πολὺ σκληρότερη ἂν ὄχι καὶ χωρὶς ἐλπίδα.

Μὲ τὸ κλεῖ